

KULTURA A UMĚNÍ

Půda - prostor pro přeplnění

[Petr Kovář](#)

[Poslat](#) • [Tisk](#) • [Facebook](#) • [Twitter](#) • [Permalink](#)

Letošní absolvent pražské AVU, Jakub Tomáš, svými malbami inscenuje naši skutečnost.

Dobře napsaná beletrie se prostě dobře čte; nestrhává naši pozornost k rafinovaně skládaným větám, nešokbortáme o nevšední výrazy, vnímáme celek, obsah. Teprve jaksí zpětně, po znovunadechnutí, si uvědomíme i originalitu formy. Stejně tak skutečnost na obrazech Jakuba Tomáše si nás získává svou plasticitou ve vyprávění o skutečnosti naší, z níž však postupně vyplouvá promyšlený autorský řád, metaforičnost i vtip.

Obraz je tu autorovi jevištěm. Hrou s divákem, do níž nikoli impulzivně, ale přísně a uvážlivě komponuje prvky; návnady pro oko. Důsledkem Tomášova uvažování o přirozeném zařazení obrazu do naší žité reality, o participaci s pozorností diváka, je také deformace běžného pravoúhlého formátu do podoby kruhu či elipsy, které lépe odpovídají dispozicím oka. Stávají se jeho prodloužením; neelitářským divadelním kukátkem do společného teatra mundi.

Jakub Tomáš (1984) prošel během svého studia na pražské Akademii výtvarných umění ateliéry Vladimíra Kokolii a Jiřího Sopka, u něhož letos absolvoval. V loňském roce vystavila jeho malby Galerie Hlavního města Prahy v rámci projektu *Start Up*. Jihlavská Galerie Půda tak pokračuje v kvalitním programu prezentování naší mladé umělecké scény napříč uměleckými obory a médii.

Princip přeplňování - v terminologii světa motorů je tímto spojením označován moment vstříknutí pohonné látky. Po přeplnění následuje výbuch. Výbuch, který umožňuje posun, pohyb, přiblížení. Užitím tohoto slovního spojení v názvu výstavy autor otevírá několik úrovní interpretace.

Nejde o koncept, který by chtěl záměrným přeplněním výstavního prostoru kritizovat současnou výtvarnou scénu a umělecký provoz. Jádrem stále zůstává společensky méně angažované, ale o to osobitější malířské uvažování o obraze jako scéně, která je oproti divadelnímu pódiumu či televizní obrazovce ochuzena o pohyb, zvuk a dynamičtější proměnlivost světelných efektů. Malíř hledá možnosti jejího rozehrání právě prostřednictvím kumulace prvků vstupujících do vzájemných interakcí (zátiší se schématem "principu přeplňování", rvačka chlapců pod socialisticko-realistickým sousoším, a tak dále).

Jakýmsi leitmotivem vystavených prací je napětí mezi skutečností a hrou na skutečnost, mezi zachycenou momentkou a inscenovanou situací. Nejsme si jisti, zda je zobrazené zátiší opravdu jen objeveným shlukem, nebo aranžovaným sdělením. Z vážnosti až sebestřednosti, kterou klasická předmětná malba mnohdy trpí, Jakub Tomáš své obrazy vyvádí jemným vtipem, odkazy pro druhé čtení ve spojení s vitálním malířským gestem a barevnou citlivostí. Figury v krajině nejsou pouhou stafáží; podobně jako autorova práce se světlem, střídání pozitivu s negativem, nesou významy nebo znejišťují divákovu vnímání zaběhnutých témat.

Název výstavy proto nevnímám jen jako odkaz k formálnímu zaplnění formátu, ale jako metaforický obraz posunu, pohybu, přiblížení - hledáním a vybuchováním v případě autora, vnímáním a vybuchováním v případě diváka. Přestože vše se děje jaksí v skrytu, pod povrchem splývavého pohybu karoserie.

Jakub Tomáš: *Princip přeplňování*, Galerie Půda, Jihlava, 21. září - 17. října 2012